

Ács József „...ÁM NEM PIHENNEK AZ ÉLŐK”

**„...Ki békét remél,
s azt reméli, az idő megáll,
az bolond. Igaz: A fegyverek pihennek
kis ideig, s a legutóbbi harcok halottai
pihennek kis ideig, ám
nem pihennek az élők.”**

**(Günter Kunert: Nagy hírt hozok
Hajnal Gábor fordítása)**

Aki ezeket a verssorokat írta,
kamaszként végignézte,
hogyan bolyong egy nő
Berlin romhalmazain,
nővére után kiáltozva,
miközben innen-onnan, a törmelék alól
néma emberi testek megfeketedett
és deformálódott maradványait
húzgálja elő.

Kunert talán ezért
nem kedvelte a némaságot,

az élők némaságát.
Az általunk lerombolt városok sorában
ott találjuk saját városainkat is, írta Brecht,
és igaza volt. Nem mintha
Drezdát a német légielő
változtatta volna lángtengerré.
A rombolás nem ott kezdődik,
hogy a repülőgépen kioldják
a négy és fél tonnás,
uránnal, plutóniummal terhes
Kisfiút meg a Kövér Embert,
és zuhanni kezdenek,
nem ott, ahol házak rognak össze,
hogy az árván maradt homlokzatok
vádlón hirdessék:
itt emberek éltek egykoron –
a pusztítás sokkal
korábban kezdődik,
Kunertnek igaza van.
Csakhogy a háborút nem
„az ember” csinálja.
Kétséges eljárás mindent
a fel-felhorgadó bosszúvágyra
vagy pusztító ösztönre visszavezetni,
keserű sóhajjal mutatva rá
„az ember” sajnálatos
alaptermészetére –
különösen, amíg
nem kérdezzük meg,
ki indít manapság háborút
tulajdonképpen,
kihasználva efféle elszomorító
és öröknek beállított jellemvonásokat.
Ki pénzel s biztat fel gárdákat?
Ki juttat hatalomra bábkormányokat?
Ki szítja fel a lappangó tüzeket?
Ki szítja fel az elárultak, becsapottak,
kifosztottak indulatait?
Sokszor ugyanaz, aki
elárulja, becsapja és kifosztja őket,
s ekként kettős haszonra tesz szert.
Kik nyomnak fegyvert
fiatalemberek kezébe,
mondván, tessék, védjétek meg
a hazátokat, védjétek meg
a vallásotokat, a szent
eszményeiteket?
Haza? Eszmények?
Maguk a védelmezők
járatják le, morzsolják fel,
semmisítik meg épp,
náluk sokkalta hatalmasabb
és könyörtelenebb erők kezében,

s váltig hiszik, a háború
mindenre feljogosítja őket.
Nem a harctéren váltak áldozattá,
sokkal korábban, a szavak piacterén.
A szó fegyver, és ők már ott elestek.
Gyorsan messzire jutni
úgy a legkönnyebb, ha
mindig a felszínen siklunk.
A gondolat megállít.
Lefogja
az ütésre lendülő kezét.

